

L'educació en valors a través de l'educació física

Dades generals:

IES Celestí Bellera

Vallès Oriental

Carles Ventura i Vall·llovera

cventura@bellera.cat

Dades de l'experiència:

"Aquesta experiència neix amb el principal objectiu de treballar l'educació en valors i el pensament crític a través de l'educació física. Es du a terme un programa amb diferents activitats per tal de sensibilitzar a l'alumnat sobre la vida saludable i l'esport".

L'esport, i concretament el que es coneix per esport espectacle, ha esdevingut a finals del segle XX i principis del present, un fenomen social, d'abast universal.

En ocasions, l'esport ens presenta situacions incíviques com ara violència tan dins com fora del terreny de joc, com per exemple jugadors que es barallen, públic d'esdeveniments esportius que s'insulten o s'agredeixen, etc. També podem observar discriminacions del tot inacceptables en un entorn democràtic i lliure, com la poca presència de l'esport femení en els mitjans de comunicació i prejudicis com ara la presència d'homes en esports "tradicionalment femenins". El culte al cos o el fet de seguir unes pautes corporals estètiques que es trobin dins d'uns estàndards socials, més que mantenir uns hàbits de vida saludable, també és un element preocupant, ja que pot desencadenar problemàtiques com ara els trastorns alimentaris.

Totes aquestes situacions, tenen una especial rellevància entre els ciutadans i ciutadanes i sobretot, entre els adolescents els quals, alhora que són protagonistes actius de l'esport, com a practicants esportius, també ho són en un terreny més passiu, com espectadors/es.

L'experiència es porta a terme a l'IES Celestí Bellera, centre docent públic de secundària de Granollers, en un barri perifèric de la ciutat. Durant el curs 2005/2006 i d'acord amb un dels objectius del Pla d'Autonomia concedit pel Departament d'Educació, que es concretava en formar a l'alumnat en valors, el departament d'educació física, creu oportú tirar endavant tres projectes educatius per assolir aquest objectiu:

- a. Treballar els valors cívics i la capacitat crítica entre l'alumnat des de la pròpia àrea d'educació física.

Es van plantejar diferents actuacions dins la programació didàctica d'educació física i que es van concretar en els següents punts:

- Violència i fair-play a l'esport.
- Gènere i esport
- Salut, culte al cos.
- Mitjans de comunicació i esport.

S'utilitzarien com a recursos didàctics la lectura i reflexió crítica de notícies, l'anàlisi de publicitat, l'ús de les NTIC, visionat de powerpoints elaborats per cadascun dels temes exposats, cerca de vídeos, etc.

En tots els casos s'utilitzaria una metodologia participativa, de debat, en què es combinés el treball en grup amb tasques individuals, l'exposició d'idees tan verbalment com mitjançant pòsters, etc.

- b. Posar en funcionament una lliga esportiva interna durant el període de pati, que reforçés els continguts i objectius treballs durant la classe d'EF: "Esport al Pati: Juguem per divertir-nos"

L'estructura de l'activitat és la següent:

- Cada grup-classe fa diferents equips esportius (normalment 4 equips)
- A cada equip hi ha un capità/na. Aquest és el màxim responsable del seu equip (arbitratge, recordatori de partits als jugadors/es)
- El professor d'educació física fa un reglament i un calendari esportiu i organitza reunions periòdiques amb els capitans/nes amb la finalitat de fer un seguiment i valoració de l'activitat (resultats, problemàtiques, etc.).
- L'arbitratge dels partits és a càrrec d'un capità/ana d'un equip diferent als dos equips que competeixen en un dia concret.
- Davant qualsevol discussió, problemàtica són els capitans dels equips i l'àrbitre els responsables de trobar-hi una solució consensuada.
- c. Engendrar una Associació Esportiva Escolar, que portés a terme totes les activitats esportives extraescolars del centre, amb una forta presència i implicació de l'alumnat en el si de l'associació i els principis fonamentals de la qual estiguessin lligats a valors cívics de creixement personal i social.

Els entrenadors i entrenadores de l'associació són alumnes del mateix centre docent, alumnat de batxillerat que realitza l'assignatura optativa "Activitat Física i Salut", on es formen d'acord amb els principis del respecte, la col·laboració, el joc net, la no discriminació, etc.

Podeu veure un vídeo a mode de resum penjat a l'xtec a <http://www.xtec.cat/practicomp/autonomia/practiques/iescelestibellera.htm>

Redacció: Carles Ventura, octubre de 2008

Aprentatges que s'han donat:

Fins al moment, ens mostrem molt satisfets amb els resultats obtinguts en els tres projectes engegats per desenvolupar valors cívics mitjançant l'educació física i l'esport.

En primer lloc, s'observa una dinàmica positiva entre l'alumnat i una major reflexió crítica sobre aspectes lligats al món esportiu (culte al cos, violència, etc.).

S'han obtingut també, uns augments molt importants en la pràctica esportiva a l'hora del pati, amb una autoorganització per part de l'alumnat en aquesta pràctica i una disminució significativa dels conflictes, durant l'esbarjo.

Per últim, senyalar que la participació de l'alumnat a l'associació esportiva del centre no pot ser més que excel·lent, tant pel què es refereix a la dinàmica interna d'aquesta (l'alumnat de batxillerat entrenadors/es - organitza varies activitats, els propis entrenaments i partits de cap de setmana, sortida en bicicleta, colònies, xocolatada esportiva, etc.) com a la dinàmica de participació activa de l'alumnat s'ha passat d'un 5% d'alumnes que feien activitats esportives extraescolars en el curs 2005/2006, a aproximadament un 40% en el present curs-. És especialment important la diversificació esportiva (bàsquet, futbol sala, voleibol, handbol, bàdminton, aeròbic) i el fet d'arribar a un sector amb dificultats econòmiques i socials per practicar esport. En tot moment hi ha una respecte vers als altres, a les instal·lacions, material, col·laboració i treball conjunt per assolir fites conjuntes, responsabilitat, etc.

Descripció del servei:

Objectius

1. Desenvolupar els valors cívics entre l'alumnat d'educació secundària obligatòria mitjançant l'educació física i l'esport.
2. Afavorir entre l'alumnat una reflexió crítica i reflexiva vers els elements negatius que envolten l'activitat física i l'esport (violència, consum, sexisme, etc.)
3. Potenciar la participació i autoorganització entre l'alumnat d'actes i esdeveniments esportius.
4. Incrementar la pràctica d'activitat esportiva entre l'alumnat, fora de l'horari lectiu, principalment en l'alumnat nouvingut i en les noies.
5. Fomentar una dinàmica de col·laboració, respecte, esforç, cooperació i tolerància mitjançant l'esport.

Àmbits de servei: Promoció de la salut, Participació ciutadana

Matèries implicades: Educació Física

Nivells educatius: Educació obligatòria

Edats dels participants: 12-14 anys, 16-18 anys, 14-16 anys

Data d'inici del projecte: 2005

Data de finalització del projecte: En curs

Entitats que participen a l'experiència: Ajuntament de Granollers

Dades de contacte:

Adreça: Esteve Terrades s/n

Població: Granollers

Comarca: Vallès Oriental

Telèfon: 93 879 49 14

Correu electrònic: bellera@bellera.cat

Web: <http://www.bellera.cat>